

Motion till riksdagen 2009/10:Fö238

av Kerstin Haglö och Jan Björkman (s)

Långsiktigt hållbara spelregler för försvarsindustrin

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om långsiktiga och hållbara regler för försvarsindustrin.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den svenska försvarsindustrins specialistkompetens.

Motivering

Nog är det en märklig och ryckig försvarspolitik som förs av den borgerliga regeringen. Nyss gällde förbandsnedläggningar, men trycket på framför allt de nya moderaterna från kärnväljare som svikits i försvarsfrågan blev för stor så plötsligt görs de gamla planerna om. Och det är ingen liten förändring som sker över en natt för nu gäller istället att regeringen vill spara på materielprojekt för att få pengar till förbandsverksamheten.

Detta kommer att drabba svensk försvarsindustri, som är världsledande inom sina nischer, och riktigt illa är det att så många framtida utvecklingsprojekt stoppas utan öppen analys och diskussion. Istället talas om att mer materiel framöver ska köpas från hyllan, men det brukar inte vara så att högteknologi ligger på en hylla i ett förråd och samlar damm. Det lär inte heller bli billigare att köpa denna typ av högteknologisk försvarsmateriel utomlands.

Det var Genomförandegruppen som nyligen presenterade sitt förslag på de projekt som ska stoppas. Gruppen har arbetat för sig i ett slutet rum i kanslihuset och den tycks inte ha haft kontakt ens med dem som ytterst berörs av besluten. I pressen uttalar till exempel marininspektören förvåning över att luftvärnsrobot till korvett Visby ska tas bort utan att man diskuterat frågan med Marinen. Det är förstås lika märkligt att regeringen i sin försvarspolitik inte bemödar sig om att hitta breda lösningar, något som ju vore att föredra.

Fel! Okänt namn på

Den ryckiga politik som nu drabbar försvarsindustrin är lika förkastlig som den som tidigare gällde förbanden. Vi efterlyser, liksom vi vet att industrin gör det, en långsiktig strategi från regeringens sida för försvarsindustrin. Så länge den inte finns fattas beslut som riskerar att slå helt fel. En strategi måste presenteras av regeringen innan den fattar nya, viktiga framtidsbeslut som rör materielfrågor inom försvaret.

Marinen och Kockums

Marinen och Kockums är specialister på den kustnära zonen. Här har svenska marinen verkat i alla tider, men liknande områden finns över hela världen och just mot denna kustnära zon ligger nu hotbilden. Där går handeln till över 90 procent på fartyg på väg till eller från hamnar i växande storstäder. I kustzonen kommer det så kallade smygkonceptet till sin rätt, ett koncept som ger många taktiska fördelar.

Marinen och Kockums har i samverkan utvecklat den unika smygkompetensen inom den marina nischen. Det har lett till att man har tagit fram ubåtarna i Gotlandsklassen och de fem korvetterna i Visbyklassen. Både Gotlandsubåtarna och Visbykorvetterna har ett fullt utvecklat smygkoncept, vilket innebär att de ser och hör över stora ytor utan att själva synas eller höras. De kan agera utan att upptäckas. Visbykorvetterna är till exempel svårfångade av radar eller med annan sofistikerad teknik. Gotlandsubåtarna är försedda med ett luftberoende Stirlingmaskineri som avsevärt utökar uthålligheten. Båda fartygsklasserna ligger på teknikens framkant och har blivit mycket uppmärksammade i fackkretsar världen över.

HMS Gotland har hyrts ut med svensk besättning under två år till US Navy för att där genomföra övningar med amerikanska förband, men också enheter från Australien och Kanada. Både fartyg och besättning har gjort exceptionellt väl ifrån sig och visat i vilken klass vi svenskar spelar inom det här området. När en av Visbykorvetterna nu senast visades upp vid en internationell mässa i London hade fartyget besök av tusen experter under tre dagar, vilket understryker hur intressant det är för det svenska konceptet och vad det kan betyda.

Nyligen var den amerikanske marinministern Donald C Winter på snabbbesök i Karlskrona tillsammans med marininspektören Anders Grenstad. Den amerikanske gästen hade kommit hit för att få mer information om Visbyprojektet och för att få åka med ett av fartygen och efteråt uttryckte han stor beundran för konceptet.

Exemplen ger vi för att påvisa vilken unik kunskap Sverige sitter på. Det är förstas värt att ta vara på och utveckla främst därför att det svenska försvaret behöver det. Men det finns också goda möjligheter att sälja sådana här koncept på export, vilket kommer hela folkhushållet till del. Kockums har genom åren varit framgångsrikt på exportmarknaden och därmed tagit hem stora summor till statskassan i form av skatter och royaltier. Förhoppningsvis kommer företaget att kunna fortsätta med det.

Fel! Okänt namn på

I detta sammanhang är det också angeläget att understryka vikten av att skapa ett sådant näringsklimat att Kockums AB, med produktionsresurser i Karlskrona, kan utvecklas positivt. Att marinbasen och Kockums ligger sida vid sida är en fördel som skapar effektivitet, sparar pengar och det är bra för skattebetalarna.

Spin-off från försvarsindustrin

Självfallet har vi svensk försvarsindustri i första hand för att i samverkan med andra ta fram vad det svenska försvaret behöver. Men det finns också en annan aspekt att lyfta fram, nämligen all den spin-off som kommer från försvarsindustrin.

En försvarsindustri som Kockums bidrar genom sina samarbeten med underleverantörer och med de tekniska högskolorna till att teknikkunskap sprids vidare i samhället. Det finns en rad exempel på framgångsrika exportprodukter som kommit från Kockums och dess samarbetspartner, vi nöjer oss här med att nämna stålvarumärket Weldom från SSAB som blivit en stor framgång internationellt.

Dessa fakta visar att det inte går att handskas ryckigt med försvarsindustrin. Stora värden står på spel för försvaret, men också för teknikutveckling i stort i samhället. Regeringen har länge utlovat en långsiktig strategi för försvarsindustrin, men den har ännu inte kommit. Det är hög tid att ta fram den nu, och det bästa är att göra det i brett samförstånd så att industrin får spelregler som håller över tiden.

Stockholm den 22 september 2009

Kerstin Haglö (s)

Jan Björkman (s)